

6. Hodnocení žáků a autoevaluace školy

6.1. Úvod

Hodnocení žáků a autoevaluace školy tvoří důležitou součást Školního vzdělávacího programu. Je důležité, aby žáci, ale i jejich rodiče dostali dostatečné a plnohodnotné informace o tom, jak zvládají požadavky na ně Školním vzdělávacím programem **DOMINO** kladené. Dále jsou hodnocení žáků a sebehodnocení školy potřebné k tomu, aby učitelé, ale i vedení školy, získali informace o tom, jak jsou naplňovány cíle, které byly Školním vzdělávacím programem stanoveny.

Hodnocení a klasifikace žáků je nepřetržitý proces. Cílem hodnocení je poskytnout žákovi zpětnou vazbu, jejím prostřednictvím získává informace o tom, jak zvládl danou problematiku, jak dovede zacházet s naučenými informacemi, v čem se zlepšil a kde chybje.

Hodnocení je důležitá součást výchovně vzdělávacího procesu žáka. Aby správně plnilo svou funkci, musí být stanovena jasná kritéria, podle kterých je žák hodnocen.

Při hodnocení zohledňujeme individualitu každého dítěte a zajímáme se o případné okolnosti, které dítěti vzdělávací proces ztěžují.

V 1. ročníku jsou zpočátku žáci ve všech předmětech hodnoceni motivačními razítky. Pozvolna a citlivě přecházíme na klasifikaci známkami. Pro hodnocení žáka využíváme stupnici 1 – 5.

Do procesu hodnocení chceme kromě učitele zapojit i žáky samotné.

Vlastní hodnocení školy je v souladu s vyhláškou MŠMT ČR č. 15 2005 Sb..

Hodnocení je zaměřeno na:

- cíle, které si škola stanovila ve své koncepci rozvoje
- cíle, které si škola stanovila ve školním vzdělávacím programu
- reálnost stanovených cílů
- stupeň důležitosti cílů
- posouzení, jakým způsobem cílů dosahujeme
- určení oblastí, ve kterých dosahujeme dobrých výsledků
- určení oblastí, ve kterých je nutno vzdělávání zlepšit, včetně určení příslušných opatření
- účinnost opatření

Oblasti hodnocení:

- podmínky ke vzdělávání
- průběh vzdělávání
- výsledky vzdělávání
- péče o handicapované žáky
- péče o mimořádně nadané žáky
- péče o problémové žáky
- řízení školy
- výsledky práce

Sledujeme:

- dosahování očekávaných výstupů v jednotlivých vzdělávacích oborech resp. vyučovacích předmětech

- utváření klíčových kompetencí
- všestranný rozvoj žáka

Oblast	Cíl	Kritérium	Nástroje hodnocení
Podmínky ke vzdělávání	příjemné prostředí vybavení školy	spokojenost žáků spokojenost rodičů spokojenost učitelů	dotazník pro žáky dotazník pro rodiče SWOT analýza
Průběh vzdělávání	kvalitní práce učitelů	spokojenost žáků spokojenost rodičů kvalita výsledků	dotazník pro žáky srovnávací testy sebehodnocení
Výsledky vzdělávání	zvládnutí výstupů ŠVP rozvoj kompetencí ŠVP úspěšné ukončení ZŠ	kvalita výsledků	klasifikace výstupní hodnocení v 9. ročníku srovnávací testy hodnocení klíčových kompetencí přijímání na SŠ
Péče o žáky	podpora handicapovaných, nadaných a problémových žáků	kvalita výsledků	výsledky soutěží srovnávací testy přijímání na SŠ
Řízení školy	efektivní chod plnění ŠVP vytvoření podmínek pro učitele i žáky	převaha kladného hodnocení	dotazník pro rodiče SWOT analýza
Výsledky práce	naplnění koncepce ŠVP	výrazná převaha spokojených žáků i rodičů	dotazník pro rodiče SWOT analýza

6.2. Pravidla pro hodnocení žáků

- jsou vytvořena ve spolupráci všech učitelů
- jsou v jednotlivých předmětech spoluvytvářena společně se žáky
- využívat žákovského portfolia pro udržení vnitřní motivace k výuce a následně s tímto portfoliem pracovat
- do žákovského portfolia zařazovat materiály s vědomím žáka a respektovat žákův výběr
- zohlednit sebehodnocení žáka
- žáci mají možnost navrhnout učiteli způsob, kterým prokáží zvládnutí daného učiva
- podklady pro hodnocení a klasifikaci získávat také pozorováním a sledováním žáka, využívat různé druhy zkoušek
- analyzovat výsledky činnosti žáka
- provádět konzultace s ostatními vyučujícími, psychology i zákonnými zástupci
- dosahovat vysoké míry objektivity hodnocení

- hodnocení provádět s dostatečnou četností a pravidelností, aby poskytovalo zpětnou vazbu žákovi, jeho zákonnému zástupci a učiteli

6.2.1. Způsoby hodnocení

- hodnocení ústního projevu
- klasifikace známkami ve všech předmětech
- hodnocení chování
- průběžné hodnocení během roku
- slovní hodnocení
- hodnocení žáka na vysvědčení
- hodnocení žáka na konci 1., 2., a 3. období
- výstupní hodnocení

Klasifikace

Žák je pravidelně hodnocen během celého školního roku podle zásad stanovených Klasifikačním řádem Základní školy genpor. Františka Peřiny – příloha č. 1. Vysvědčení, jak pololetní tak výroční, vyhodnocuje výsledky práce za uvedené pololetí. Hodnocení je vyjádřeno známkami 1 – 5 ve všech předmětech. Na základě žádosti rodičů a doporučení psychologa či lékaře lze žáka hodnotit i slovně, popř. kombinovaně.

Základní pravidla pro použití klasifikace:

- na začátku školního roku jsou žáci i rodiče seznámeni s Klasifikačním řádem
- žáci se mohou podílet na spoluvytváření pravidel pro hodnocení i na vlastním hodnocení, což je pro hodnocenou oblast velmi důležité
- hodnotí se konkrétní žák bez srovnávání s ostatními žáky
- známka z vyučovacího předmětu není nikdy aritmetickým průměrem hodnocení z klasifikačního období
- do hodnocení se započítává také práce s informacemi, úroveň komunikace a tvořivosti
- známka nikdy nezahrnuje hodnocení žákova chování
- hodnotí se probrané a procvičené učivo
- učitel klasifikaci doplní slovním zhodnocením, zde nabídne možnosti ke zlepšení
- hodnocení ústního zkoušení je oznámeno žákovi ihned vhodnou formulací, hodnocení písemných prací nejpozději do týdne
- při hodnocení se dává přednost pochvalnému vyjádření a následně se učitel vyjádří k nedostatkům žákova výkonu
- používané způsoby a metody posuzování výkonů dětí musí odpovídat základní myšlence ŠVP DOMINO
- nedílnou součástí každého procesu učení je práce s chybou a následná možnost zlepšení
- žák je hodnocen individuálně, hodnotíme hlavně jeho zlepšení, zohledníme názor žáka na jeho výkon a motivujeme jej k dalšímu rozvoji

Základní pravidla pro použití slovního hodnocení:

- učitel slovně hodnotí pokrok žáka, porovnává jeho výkony, poukazuje na jeho rezervy
- jasně se formulují informace, které pomohou žákovi zlepšit své výsledky

- rodiče jsou v průběhu roku formou slovního hodnocení seznamováni s úrovní dosažených výsledků svých dětí

Výstupní hodnocení

Týká se hlavně žáků 9. ročníků a navazuje na hodnocení klíčových kompetencí. Také se výstupní hodnocení týká žáků 5. a 7. ročníků, kteří se hlásí na víceletá gymnázia.

6.2.2. Kritéria hodnocení

- hodnocení chování
1 – velmi uspokojivé
2 – uspokojivé
3 – neuspokojivé

Výchovná opatření: pochvala
 napomenutí třídního učitele
 důtka třídního učitele
 důtka ředitele školy

- hodnocení prospěchu známkami
1 – výborný
2 – chvalitebný
3 – dobrý
4 – dostatečný
5 – nedostatečný
- hodnocení ústního projevu
1 – výborný – projev je správný, přesný a výstižný
2 – chvalitebný – menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti
3 – dobrý – nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti
4 – dostatečný – vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti
5 – nedostatečný – závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti
- hodnocení skupinové práce
 Žáci se učí toleranci, naslouchání názoru druhých, spolupracovat, spolurozhodovat, porovnávat, společně hodnotit, plnit úkoly v časovém limitu.
 - 1. Aktivita ve skupinové práci**
 - okamžitě se zapojil do diskuse
 - snažil se být dominantní, ostatní překřikoval
 - zapojil se občas
 - zřídka se účastnil řešení zadané problematiky
 - 2. Nápaditost**
 - progresivně navrhoval zajímavé a nápadité myšlenky
 - někdy přišel s užitečným nápadem
 - občas se snažil ovlivňovat rozhodnutí ostatních

- téměř vůbec neovlivňoval ostatní, nekritizoval, nezapojil se do debaty
- 3. Zapojování ostatních členů skupiny**
 - kladl stále otázky ostatním a vybízel je ke spolupráci
 - snažil se stmelit skupinu a docílit vzájemné dohody
 - pokusil se zapojit všechny zúčastněné
 - rozebíral nápady ostatních
 - 4. Komunikace**
 - téměř vždy hovořil výrazně, srozumitelně, jasně
 - vyjadřoval poměrně často své myšlenky a ovlivňoval ostatní
 - s ostatními se domlouval jen někdy
 - hovořil překotně, bez rozmyšlení, neefektivně
 - 5. Držení se tématu**
 - pozorně vnímal vyslovené myšlenky ostatních
 - držel se zvoleného tématu
 - měnil téma a utíkal od něho
 - snažil se vracet ostatní členy k zadanému tématu
 - 6. Hodnocení ostatních členů skupiny**
 - ostatní vždy pozitivně pochválil za nápady
 - povzbuzoval méně aktivní členy k zvýšení sebedůvěry, odvahnosti
 - velmi málo vyjadřoval ostatním uznání
 - vyjadřoval se znevažujícím a nepřátelským způsobem o ostatních členech
 - 7. Celkový pohled na skupinovou práci**
 - práce ve skupině pomohla efektivněji řešit daný úkol, jednotlivci zabere více času
 - mohl se opřít o poznatky ostatních
 - práce ve skupině byla příjemná zkušenost
 - zadaná otázka se vždy vyřešila
- průběžné hodnocení během roku
Průběžné hodnocení provádí učitel během školního roku na třídnických hodinách, při konzultacích s rodiči či na třídních schůzkách. Rodiče jsou informováni o úrovni osvojení očekávaných výstupů v daném období. Dále se rodič dozví doporučení ke zlepšení.
Součástí tohoto hodnocení je sebehodnocení žáka, který si s pomocí učitele stanoví další cíle, kterých chce dosáhnout.
Významnou součástí celého systému je sebehodnocení žáka, jako okamžitá zpětná vazba jeho výkonu a pokroku. Portfolia jsou významnou součástí rozhovorů s žáky a s rodiči o vzdělávání jejich dětí.
 - hodnocení na konci 1., 2. a 3. období
Zjišťování úrovně vědomostí a dovedností se bude provádět formou písemného testu, v němž budou obsaženy výstupy a kompetence z jednotlivých oblastí. Testy budou připraveny učiteli v předmětových komisích a metodických sdruženích, popřípadě škola využije porovnávací testy (např. SCIO).

- výstupní hodnocení

Výstupní hodnocení je vyjádřením dosažené výstupní úrovně vzdělání ve struktuře vymezené RVP pro základní vzdělávání. Dále obsahuje vyjádření o možnostech žáka a jeho nadání, o jeho předpokladech pro další vzdělávání, informace o jeho chování v průběhu povinné školní docházky a jiné důležité informace o žákovi.

Výstupní hodnocení vydá škola žákovi na konci prvního pololetí školního roku, v němž splní povinnou školní docházku. Výstupní hodnocení dostane žák na konci prvního pololetí také v pátém a v sedmém ročníku, jestliže se hlásí k přijetí ke vzdělávání na střední škole. V případě podání přihlášky k přijetí do oboru vzdělávání, v němž je jako součást přijímacího řízení stanovena talentová zkouška, je žákovi vydáno výstupní hodnocení do 30. října.

6.3. Autoevaluace školy

Autoevaluace školního vzdělávacího programu a průběhu vzdělávání bude zaměřena především na začleňování klíčových kompetencí a cílů vzdělávání do efektivního průběhu výchovně vzdělávacího procesu.

Autoevaluace školy a procesů probíhajících v ní je založena na dlouhodobém pozorování, analýze a vyhodnocování zjištěného.

6.3.1. Oblasti autoevaluace

Oblasti autoevaluace	Cíle autoevaluace	Nástroje autoevaluace	Časové rozvržení evaluačních činností	Pozn.
Vzdělávací program	Mapování realizace Školního vzdělávacího programu DOMINO	pozorování, evidence pozorovaných jevů, kontrola školních dokumentů (třídní knihy, plán akcí apod.), řízené rozhovory s učiteli, hospitace	průběžně	
Podmínky vzdělávání	Úroveň řízení školy	porady vedení školy, pedagogické rady, spolupráce se Školskou radou, vyhodnocování pozitiv a negativ v chodu školy, výroční zpráva o činnosti školy, SWOT analýza	v období pedagogických rad, zasedání Školské rady	
	Prostorové a materiální podmínky	pozorování, hospitace, požadavky učitelů a rodičů, dodržování zákonných norem	říjen, duben	
	Klima školy	průzkumy, spolupráce se žákovským parlamentem a rodiči žáků, pozorování vztahů na pracovišti	v období pedagogických rad, zasedání žákovského parlamentu	
	Začleňování a podpora žáků	hospitace, podpora vzájemné komunikace učitelů – vychovatelů - spec. pedagoga - výchovného poradce – psychologa	Průběžně	
Průběh vzdělávání -učitel	Podpora dosahování vzdělávacích cílů	hospitace, prezentace žákovských prací, zápisy z jednání PK a MS	průběžně	
	Rozvoj strategií učení	hospitace	průběžně	
	Rozvoj osobnostních a sociálních způsobilostí	dotazník žákům, hospitace, řízený rozhovor s učiteli a žáky	průběžně	
	Rozvoj praktických návyků a dovedností	hospitace, žákovské práce	průběžně	
	Začleňování a podpora žáků	hospitace, rozhovor	průběžně	
Výsledky vzdělávání - žák	Dosahování vzdělávacích cílů	rozhovor, hospitace, rozbor žákovských hodnocení a sebehodnocení žáků, spolupráce s odborníky	průběžně	
	Projevy strategií učení	hospitace, žákovské práce	průběžně	
	Projevy osobnostní a soc. způsobilostí	rozhovor, beseda se žáky	průběžně	
	Projevy praktických návyků a dovedností	hospitace, pozorování, srovnávací testy	průběžně	
	Srovnávací, dovednostní a znalostní testování žáků	srovnávací písemné práce, testy SCIO	dle sledovaných jevů	
Vztah rodičů ke škole		besedy, zápisy z třídních schůzek, společné akce děti - učitel – rodiče, spolupráce se Školskou radou a Klubem přátel školy	v období třídních schůzek a jednání Školské rady	

- hodnocení žáků – sledování průběhu vzdělávání, podmínek vzdělávání a koncepčních záměrů v ŠVP DOMINO – **hodnocení výuky jednotlivých předmětů** (každý školní rok pomocí dotazníku hodnotí žáci vybraných tříd, výběr tříd provede vedení školy náhodně)
 - **hodnocení podmínek a koncepčních záměrů** (v 9. ročníku po absolvování ŠVP DOMINO)
- hodnocení rodičů – sledování průběhu vzdělávání, podmínek vzdělávání a koncepčních záměrů v ŠVP DOMINO rodiče žáků – absolventů – výzkum společnosti AISA
- hodnocení učitelů – zajistit, aby učitelé prováděli sebehodnocení své výuky, byli také hodnoceni vedoucím PK, MS, vedoucím učitelem či vedením školy (poznatky z hospitací)
 - učitelé provádějí jedenkrát za čtyři roky pomocí SWOT analýzy hodnocení podmínek výuky i koncepčních zásad a jejich naplňování
- průzkumy – slouží k získání informací o úspěšnosti jednotlivých aktivit, každoroční průzkum úspěšnosti při přijímacím řízení na SŠ, jedenkrát za tři roky průzkum situace na drogové scéně i dalších negativních společenských jevů a další nepravidelné průzkumy nejčastěji s diplomanty VŠ či s doktorandy PedF UK Praha
- výroční zpráva o činnosti školy – osnova výroční zprávy stejně jako termíny zpracování jsou dány školským zákonem, výroční zpráva se zpracovává za předcházející období školního roku, schvaluje ji školská rada, projednává se na jednání v pedagogické radě
 - výroční zpráva musí obsahovat:
 1. základní údaje o škole – název, charakteristiku školy, údaje o zřizovateli, údaje o školské radě atd.
 2. údaje o zařazení školy do školského rejstříku
 3. přehled pracovníků školy
 4. údaje o zápisu k povinné školní docházce a následném přijetí do školy
 5. údaje o výsledcích vzdělávání žáků
 6. údaje o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků
 7. údaje o aktivitách a prezentaci školy na veřejnosti
 8. údaje o inspekční činnosti ČŠI
 9. údaje o různých kontrolách
 10. základní údaje o hospodaření školy
 11. údaje o různých ekonomických kontrolách

6.3.2. Kritéria autoevaluace

- a. spokojenost žáků
- b. spokojenost rodičů
- c. spokojenost učitelů
- d. kvalita výsledků
- e. kladné hodnocení školy

6.3.3. Závěr

Průběžně vyvíjíme další evaluační nástroje, které budou rozvíjet kvalitu žákovských výstupů a volbu vzdělávacích strategií (pravidla pro hodnocení projektů, kritéria hodnocení klíčových kompetencí apod.). Zabýváme se tvorbou žákovských portfolií, prací žáků i jejich sebehodnocením zvládnutí výstupů. Dílčí šetření provádíme také v oblasti prevence sociálně patologických jevů.

S výsledky jednotlivých evaluačních a autoevaluačních šetření se dále pracuje. Podle potřeby jsou prezentovány na pedagogických radách a současně se stávají součástí analýzy školního roku a v evaluační zprávě školy. Slouží pro vyhodnocení stávajícího stavu a jeho porovnání s posledním měřením. Slouží i pro korekci dalšího rozvoje školy a vzdělávacích aktivit pedagogů, tedy i žáků.

Mezi regulativní - autoevaluační mechanismy patří pravidelné vzájemné hospitace učitelů, určení uvádějících učitelů začínajícím a novým učitelům, náslechy studentů pedagogických fakult, kontrolní a hospitační činnost vedení školy apod.

Dalším z autoevaluačních nástrojů jsou ankety či besedy se studenty učitelství a jejich pedagogy po dlouhodobých praxích, reflexe rodičů žáků, zájem žáků o zápis do prvních tříd a přeřazení do tříd vyšších ročníků. Významnou autoevaluační vazbou je zapojení žáků školy do dalšího studia a jejich životní úspěšnost, o které pravidelně informuje výchovný poradce.

Důležitou zpětnou vazbu škole poskytují i inspekce ČŠI, kontroly ze strany zřizovatele a hodnocení školy ze strany rodičů.